IUSTORIA

Z BLOGU IUSTORIA

# Rodič u dítěte v nemocnici: na co máte právo a kdy smí nemocnice říct ne

> *Matka chtěla přespat u miminka na jednotce intenzivní péče a nemocnice ji nenechala. Nejvyšší soud řekl, že právo být u dítěte není totéž co právo u něj bydlet. Co zákon rodičům zaručuje, kdy nemocnice smí přespání odmítnout a co si ohlídat předem.*

TÝM IUSTORIA

9. 11. 2026 · 8 min čtení

Pětitýdenní miminko leží se zápalem plic na jednotce intenzivní a resuscitační péče. Matka chce zůstat přes noc u jeho lůžka, nebo aspoň někde poblíž. Nemocnice odmítne: oddělení není vybavené na přespávání nikoho jiného než pacientů a bránily by tomu hygienické a požární předpisy. Nabídne lůžko na ubytovně pro zaměstnance. Matka je vyčerpaná a rozrušená, nabídku odmítne a večer skončí přivolanou policií. Nakonec se uloží na chodbě. Později žaluje nemocnici o 60 000 Kč a omluvu.

Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 17. 9. 2025, sp. zn. 25 Cdo 2087/2024, řekl, že nemocnice postupovala oprávněně. Právo rodiče být u dítěte není totéž co právo u něj v nemocnici bydlet. Pobyt zákon váže na vybavení zařízení a na to, že se nenaruší péče. Na jednotce intenzivní péče může ochrana zdraví dětských pacientů převážit nad právem na rodinný život.

## Co zákon rodičům zaručuje

Zákon o zdravotních službách rozlišuje dvě věci. První je přítomnost. Nezletilý pacient má právo na „nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce, popřípadě osoby určené zákonným zástupcem“, a to „v souladu s jinými právními předpisy a vnitřním řádem, a nenaruší-li přítomnost těchto osob poskytnutí zdravotních služeb“ (§ 28 odst. 3 písm. e) bod 1 zákona č. 372/2011 Sb.).

Druhá je pobyt. Nemocnice je povinna umožnit pobyt zákonného zástupce nebo osoby jím pověřené „společně s hospitalizovaným nezletilým pacientem“, ovšem „pokud to umožňuje vybavení zdravotnického zařízení nebo nebude narušeno poskytování zdravotních služeb anebo takový pobyt není na základě jiného právního předpisu vyloučen“ (§ 47 odst. 1 písm. b)). Pobytem se tu rozumí zůstat v nemocnici, tedy i přes noc.

K obojímu patří vnitřní řád zařízení. Pacient má právo s ním být seznámen (§ 28 odst. 3 písm. d)) a právě z něj se rodič dozví, co oddělení dovoluje.

## O jaký spor šlo

Dítě přijali na jednotku intenzivní a resuscitační péče kvůli mimořádně závažnému stavu. Kvalitu péče nikdo nezpochybňoval. Matka podepsala při přijetí prohlášení, že ji seznámili s domácím řádem oddělení, podle kterého oddělení není vybaveno pro přenocování rodičů. Den předtím ji o tom poučila i právnička nemocnice. U dítěte mohla být, dokud byla vzhůru. Nemohla tam spát.

Spor se vedl o asi tři hodiny jednoho večera. Matka chtěla přespat u lůžka nebo jinde na oddělení. Pokoje ale neměly místo pro lůžko ani křeslo a spaní na zemi nebo na chodbě vylučovaly hygienické, bezpečnostní a požární předpisy. Nocleh na ubytovně odmítla. Přivolaná policejní hlídka pomohla situaci uklidnit.

Matka žalovala o 60 000 Kč, za dítě o 40 000 Kč a společně o omluvu. Soudy obou stupňů žalobu zamítly. Nejvyšší soud se věcně zabýval jen nárokem matky na peníze. Nárok dítěte nepřesahoval 50 000 Kč, a proto proti němu dovolání nebylo přípustné (bod 9). Omluvu soudy zamítly mimo jiné proto, že její navržené znění neodpovídalo tomu, co se stalo, a tento důvod dovolání nenapadlo (bod 16).

## Co řekl Nejvyšší soud

Šlo podle něj o střet dvou práv chráněných Listinou: práva na rodinný život a na péči o dítě na jedné straně a práva na ochranu zdraví na druhé (bod 21). Zákon tento střet sám předjímá podmínkami, na které váže pobyt rodiče (bod 24). Zda omezení obstojí, se posoudí testem přiměřenosti „se zřetelem na individuální okolnosti konkrétního případu“ (bod 24). Soud se ptá, zda opatření může dosáhnout svého cíle, zda neexistuje šetrnější prostředek a zda újma na právu rodiče není nepřiměřená tomu, co se tím chrání (bod 25).

Nejvyšší soud souhlasil s odvolacím soudem, že „pojmy přítomnost a pobyt zákonného zástupce nejsou totožné“ a že pobyt je podmíněn vybavením zařízení (bod 26). Zdůraznil povahu oddělení. Jednotka intenzivní a resuscitační péče je určena pacientům, kterým selhávají životní funkce nebo jim to hrozí, a klade zvýšené nároky na prostor, techniku, hygienu i personál (bod 26).

V tomto případě podle soudu převážila ochrana zdraví. Matku předem a srozumitelně seznámili s omezením. Omezení bylo odůvodněné stavem dítěte, uspořádáním oddělení, povahou urgentní péče, prostorem pro personál a přístroje, předpisy i stavem matky a trvalo jen nezbytnou dobu (bod 28).

Odmítl i námitku, že nemocnice musela nejdřív prokázat, že matka skutečně usne nebo bude péči rušit. Takový názor by vedl k absurdnímu důsledku, „že napřed musí dojít ke škodlivému následku, a teprve poté lze činit opatření, které takovému následku mají zabránit“ (bod 30).

## Kdo zaplatí, kolik a do kdy

**Kdo zaplatí.** Za neoprávněný zásah do práv pacienta nebo rodiče odpovídá poskytovatel zdravotních služeb, tedy nemocnice. Ta musí být pojištěna pro případ odpovědnosti za újmu v souvislosti se zdravotními službami (§ 45 odst. 2 písm. m) zákona o zdravotních službách). Přímé právo proti její pojišťovně ale poškozený má, jen stanoví-li to zákon nebo smlouva (§ 2861 odst. 2 občanského zákoníku), a proto se žaluje nemocnice. V popsaném sporu stála pojišťovna na její straně jako vedlejší účastnice.

**Kolik a podle čeho.** Při zásahu do osobnosti se újma odčiňuje přiměřeným zadostiučiněním. V penězích jen tehdy, nezajistí-li jiný způsob, například omluva, skutečné a dostatečně účinné odčinění (§ 2951 odst. 2 občanského zákoníku). Pevnou částku zákon nedává. Počítejte i s náklady: nemocnice zřízená krajem jako akciová společnost má podle rozsudku nárok na náhradu nákladů advokáta (bod 34). Matce soud uložil zaplatit nemocnici náhradu nákladů dovolacího řízení 4 296 Kč.

**Do kdy.** Stížnost se podává nemocnici. Ta ji musí vyřídit do 30 dnů a lhůtu může odůvodněně prodloužit o dalších 30 dnů. S vyřízením nesouhlasíte? Do 60 dnů od jeho doručení se můžete obrátit na příslušný správní orgán (§ 93 odst. 2 a 3 zákona o zdravotních službách). Právo na peněžité zadostiučinění se promlčí za tři roky od chvíle, kdy víte o újmě a o tom, kdo za ni odpovídá (§ 619, § 620 odst. 1 a § 629 odst. 1 občanského zákoníku), nejpozději za deset let od zásahu (§ 636 odst. 1). Stížnost není uplatněním nároku na zadostiučinění, a proto promlčení nezastaví; zastaví ho až uplatnění nároku u soudu (§ 648).

## Co si ohlídat předem

**Vyžádejte si vnitřní řád oddělení hned při přijetí.** Zjistěte, zda oddělení umožňuje pobyt rodiče přes noc, a pokud ne, kde nejblíž můžete přespat. V tomto sporu rozhodlo i to, že matka o omezení věděla předem.

**Odlišujte přítomnost od přespání.** Být u dítěte vám zákon zaručuje i na jednotce intenzivní péče, s výhradou vnitřního řádu a nerušení péče. Spát na oddělení vám zaručuje jen tehdy, je-li k tomu vybavené.

**Náhradní nocleh berte vážně.** Nabídka ubytování v areálu nemocnice byla jedním z důvodů, proč omezení obstálo. Odmítnutá nabídka váš spor neposílí.

**Stížnost a omluvu formulujte konkrétně.** Omluva, jejíž znění neodpovídá tomu, co se stalo, u soudu neuspěje.

Jak postupovat, když jde o chybu v samotné léčbě, popisuje článek „Dopadlo by to stejně.“ Po chybě lékaře to musí dokázat nemocnice.

## Kde pravidlo končí

Rozsudek se týká přespání na jednotce intenzivní péče, ne přítomnosti rodiče vůbec. Matka mohla být u dítěte, dokud bděla. Nemocnici rozsudek nedává obecné oprávnění posílat rodiče z oddělení pryč. Přítomnost lze omezit jen v souladu s vnitřním řádem a jinými předpisy a jen pokud by narušila poskytování péče (§ 28 odst. 3 písm. e)).

Na běžném dětském oddělení, které je na pobyt rodičů vybavené, zůstává povinnost nemocnice pobyt umožnit (§ 47 odst. 1 písm. b)). Odmítnutí by tam muselo obstát v testu přiměřenosti z jiných důvodů než z nedostatku vybavení.

Nejvyšší soud neposuzoval nejlepší zájem dítěte. Tuto otázku vztáhl jen k nároku dítěte, a ten se k dovolacímu soudu pro nízkou částku nedostal (body 9 a 18). Rozsudek je tak výpovědí o právech matky, ne o tom, jak by obstál nárok samotného dítěte.

Test přiměřenosti je vždy individuální. Obstál tu proto, že se sešlo předchozí poučení, nabídka náhradního noclehu, možnost bdít u dítěte, krátké trvání omezení a vážný stav na oddělení. Bez těchto okolností může dopadnout jinak.

Rodič má právo být u hospitalizovaného dítěte. Přespat u něj může tam, kde to oddělení svým vybavením dovoluje a kde se tím nenaruší péče.
Vnitřní řád oddělení si vyžádejte při přijetí. Z něj se dozvíte, zda můžete zůstat přes noc a jaké máte alternativy.
Na jednotce intenzivní péče může ochrana zdraví dětských pacientů převážit. Nemocnice přitom nemusí čekat, až se něco stane.

## Přehled

| Otázka | Odpověď | Opora |
|---|---|---|
| Přítomnost rodiče | Nepřetržitá, v souladu s vnitřním řádem a pokud nenaruší péči | § 28 odst. 3 písm. e) zákona č. 372/2011 Sb. |
| Pobyt (přespání) rodiče | Nemocnice musí umožnit, pokud to dovoluje vybavení a nenaruší se péče | § 47 odst. 1 písm. b) zákona č. 372/2011 Sb. |
| Je přítomnost totéž co pobyt | Ne | 25 Cdo 2087/2024, bod 26 |
| Jak se posuzuje odmítnutí | Testem přiměřenosti podle okolností případu | 25 Cdo 2087/2024, body 24 a 25 |
| Musí nemocnice čekat na škodu | Ne, může jednat preventivně | 25 Cdo 2087/2024, bod 30 |
| Vnitřní řád | Pacient má právo s ním být seznámen | § 28 odst. 3 písm. d) zákona č. 372/2011 Sb. |
| Stížnost | Nemocnici, vyřízení do 30 dnů, pak do 60 dnů správnímu orgánu | § 93 zákona č. 372/2011 Sb. |

**Nemocnice vám bránila být u dítěte?** Spory s poskytovateli zdravotních služeb vedeme v rámci specializace na soudní spory. Napište nám.

## Závěr

Rozsudek 25 Cdo 2087/2024 neubírá rodičům právo být u nemocného dítěte. Vymezuje, kde končí: tam, kde by pobyt rodiče přes noc narazil na vybavení oddělení a na bezpečí dětí, které jsou na tom nejhůř. Kdo zná vnitřní řád a ví, co je přítomnost a co pobyt, předejde konfliktu, který v nejhorší chvíli nikomu nepomůže.

## Prameny

- Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, § 28 odst. 3 písm. d) a e), § 45 odst. 2 písm. m), § 47 odst. 1 písm. b) a § 93 (znění účinné k 9. 11. 2026).
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 619, § 620, § 629, § 636, § 648, § 2861 a § 2951 (znění účinné k 9. 11. 2026).
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 9. 2025, sp. zn. 25 Cdo 2087/2024.

Tento článek má informativní charakter a nepředstavuje právní poradenství. Vychází z právního stavu ke dni publikace; zda nemocnice smí pobyt nebo přítomnost rodiče omezit, vždy záleží na vybavení oddělení, stavu dítěte a dalších okolnostech konkrétního případu.

*Rodič u dítěte v nemocnici: na co máte právo a kdy smí nemocnice říct ne*

Tým IUSTORIA · Publikováno 9. 11. 2026

https://www.iustoria.cz/blog/rodic-u-ditete-v-nemocnici/

Text je dílem chráněným autorským právem. Sdílení celého dokumentu bez úprav je vítáno; přebírání částí do jiných textů jen s uvedením zdroje. © IUSTORIA, advokátní kancelář, s.r.o.